

Butlletí de SANITAT VEGETAL

Núm. 11/09 Novembre 2009



Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca

Direcció General d'Agricultura



Carrer dels Foners, 10
07006 Palma (Mallorca)

Tel. 971 17 61 00

<http://sanitatvegetal.caib.es>

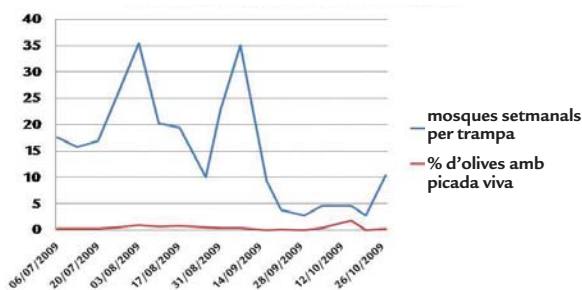
OLIVERA

MOSCA (*Bactrocera oleae*)

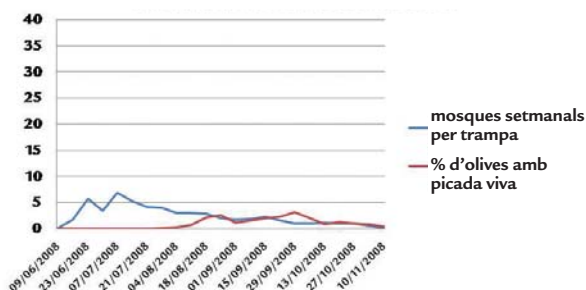
Enguany les poblacions de la mosca han mantingut nivells mitjans. S'han superat els de l'any passat i, a més, les temperatures suaus han allargat la generació de la tardor. Els percentatges de fruita picada han estat baixos.

A partir de novembre ja no es recomana tractar la plaga per la baixada de temperatures i per la proximitat de la collita. A les finques on se'n fa captura massiva, convé retirar les botelles i els mosquers.

Mitjana de l'índex captures de *Bactrocera oleae* en trampa MacPhail i índex de picada viva 2009



Mitjana de l'índex captures de *Bactrocera oleae* en trampa MacPhail i índex de picada viva 2008



PATATA



Un any més la Conselleria d'Agricultura i Pesca començarà una prospecció sobre la patata de sembra de collita extra-primera (d'exportació).

La normativa sobre la qualitat de la patata de sembra -Ordre de 24 de Maig de 1989 per la que s'aprova el Reglament Tècnic de Control i Certificació de Patata de Sembrar (BOE de 6 de Juny de 1989)- estableix les condicions mínimes que han de tenir els lots de patata de sembra. Entre altres paràmetres es limiten els percentatges màxims en pes que s'admeten per a determinats defectes i malalties.

Defecte /Malaltia	Tolerància, % màxim admès
1. Fora de calibre	6
2. Terra o matèries estranyes	2
3. Tubercles ferits, mossegats, deformats, arrugats	3
4. Podridures	1
5. Sarna comuna (<i>Streptomyces</i> sp.)	5
6. Rizoctònia	
6.1. Atac lleu	20
6.2. Atac mitjà o greu	1
7. Suma dels apartats 3, 4, 5 i 6.2	6
8. Nematodes dels quistos (<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i>)	0
9. Podridures anul·lars (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> i <i>Ralstonia solanacearum</i>)	0
10. Sarna berrugosa (<i>Synchytrium endobioticum</i>)	0

Recomanacions:

- Exigiu sempre patata amb passaport fitosanitari.
- En rebre la patata per sembrar comprovau-la i si teniu sospites o dubtes sobre l'estat fitosanitari, posau-vos en contacte amb la secció de Sanitat Vegetal.

ORNAMENTALS

NOVA PSILA DELS FICUS (*Macrohomonotoma gladiata*)

El mes d'octubre es va trobar una nova psila sobre *Ficus microcarpa* en els municipis d'Andratx, Palma i Marratxí. L'espècie ha estat identificada com a *Macrohomonotoma gladiata* Kuwayama, 1908.

Hi ha molt pocs registres d'aquesta psila, que sembla que es va descriure inicialment a Taiwan. Fins ara no se'n coneixia la presència a l'estat espanyol.

Produeix un llarg filaments amb aspecte cotonós i concentra els atacs a les puntes d'algunes brotacions a les quals arriba a deformar o assecar.



Substàncies actives

Oli d'estiu

Alfa cipermetrín

Bifentrín

Bitertanol + Ciflutrín

Butòxid de piperonil + piretrines

Cipermetrín

Clorpirifòs + dimetoat

Deltametrín

Dimetoat

Imidacloprid

Oxamil

Piretrines

Pirimicarb

Tau-fluvalinat

Zeta-cipermetrín

FITOSANITARIS

AUTORITZACIÓ EXCEPCIONAL PER A L'ÚS DE 1,3 D

Aplicació: nematicida/fungicida, a sòls sense vegetació i previament al trasplantament o la plantació de vinya, cultius hortícoles, maduixeres, flor tallada i patata. Tractament amb el carnet especial de fumigador i sota el control de la secció de Sanitat vegetal.

Període d'autorització: des de 15 d'octubre de 2009 fins al 15 de febrer de 2009.

CEREALS

TÈCNiques DE CULTIU I CONTROL DE LES MALES HERBES

Els assajos de cultiu de cereals durant els darrers anys, estàn posant en dubte, les tècniques habituals de cultiu intensiu del sòl per la disminució de la fertilitat del sòl i demostren que hi ha altres alternatives que milloren l'estructura del sòl, la conservació de l'aigua i permeten el control de plagues, malalties i males herbes amb un increment dels rendiments. En els secans mediterranis peninsulars els sistemes de cultiu de conservació, com la reducció del cultiu del sòl i la sembra directa, són cada vegada més habituals. La reducció del cultiu substitueix l'arada de pala que volteja la terra per sistemes de cultiu vertical com el cultivador i l'arada de cisells (conreu mínim), fins a arribar al conreu nul (sembra directa). El sòl ha de mantenir els residus vegetals com a mínim amb una tercera part de superfície coberta i s'ha de reduir la utilització d'aparells pesats i la profunditat de la llaurada.

Aquests sistemes proporcionen avantatges agronòmics, ecològics i econòmics com l'increment de la matèria orgànica, la conservació d'aigua, la protecció contra l'erosió del sòl i la reducció de les despeses del conreu.

El cultiu intensiu només és recomanable en casos especials, amb atacs de males herbes, plagues i malalties que no tinguin cap altre mètode de control o en sòls molt pobres per causes naturals o terrenys molt argilosos. En aquests casos cal utilitzar eines com el subsolador i l'arada de cisells enlloc de sistemes de volteig del sòl que genera sola de cultiu i l'encrosta superficialment quan plou.

MÈTODES CULTURALS EN EL CONTROL DE LES MALES HERBES

S'han d'utilitzar tots els mitjans possibles per fer un maneig integrat de les males herbes:

- En el maneig del cultiu vigila la data i la profunditat de sembra. El retard de la sembra, redueix la presència d'herbes i millora l'eficàcia del control amb herbicides o maquinària. La fondària de sembra excessiva endarrereix el desenvolupament del cultiu i augmenta la competència de les males herbes.
- Pot emprar-se maquinària en el de control de males herbes, especialment de fulla ampla, l'eina més adequada és el racscle de pues.
- Les rotacions de cultiu potencien les altres tècniques de control i afavoreixen un bon estat sanitari del cultiu.

HERBICIDES DE POSTEMERGÈNCIA

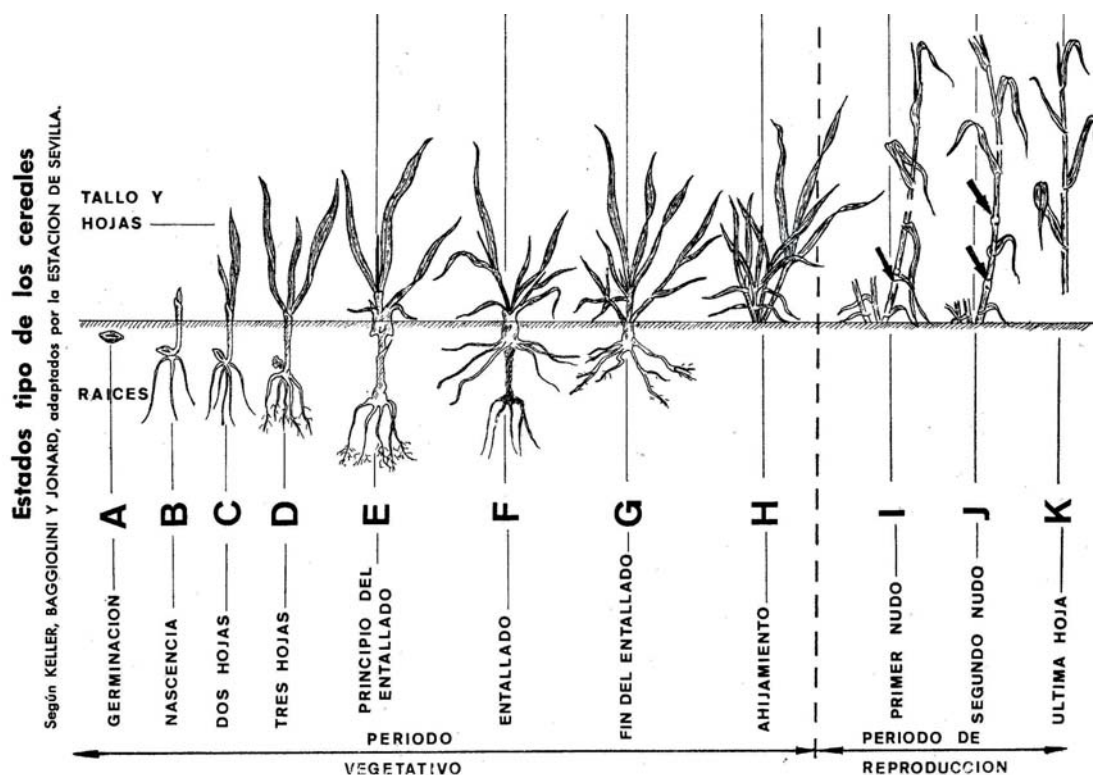
Aquests herbicides s'han d'aplicar a partir de l'estat de les dues o tres fulles del cereal i mai després del guaixat, per evitar problemes de deriva. Cal adequar l'aplicació de l'herbicida a l'estadi fenològic en què la mala herba és més sensible.

En el cas dels herbicides l'impacte ambiental (mirau taula) té un especial interès, ja que hi ha la possibilitat de generar residus en sòls i aigües.

Recomanacions:

- Reduïu el risc de deriva treballant a baixa pressió i amb broquets de baixa deriva.
- Realitzeu l'aplicació sense vent, amb temperatura baixa i humitat relativa alta.
- Per aplicar els herbicides amb bons resultats, el sòl ha d'estar en saó.
- Trieu l'herbicida segons el grup de males herbes que voleu combatre.
- Seguiu les normes que s'indiquen en l'etiqueta, referents a la dosi/ha, al volum d'aigua que s'ha d'emprar, a les varietats de cereals sensibles i tolerants, a les herbes que controlen, als cultius autoritzats, a l'ús de mullant, etc. En cas de dubte, consultau els tècnics de Sanitat Vegetal.
- Si utilitzau productes hormonals, heu de tenir en compte l'Ordre ministerial de 8 d'octubre de 1973, relativa a la regularització de l'ús dels herbicides hormonals amb la finalitat d'evitar danys en altres cultius sensibles i veïnats; entre d'altres, la vinya, els fruiters i les hortalisses. Es consideren herbicides hormonals els que contenen algun d'aquests principis actius: 2,4-D, MCPA, MCPP i diclorprop-p. L'aplicació dels herbicides hormonals s'ha de fer amb una pressió de treball inferior als 4 kg/cm², amb un volum mínim de 200 l/ha i evitant la formació de gotes fines (menors de 200 micres). La temperatura ambiental ha de ser inferior a 25°C i la velocitat del vent, d'1,5 m/s (ventolina)¹. No podeu utilitzar aquests herbicides a menys de 100 m de la parcel·la cultivada més pròxima.

¹ La direcció del vent es defineix per la del fum, però no pels penells o banderes.



Contra la cugula i el margall

Substància activa	Toxicitat/(impacte ambiental)	Cultius autoritzats	Dosi: l/ha; kg/ha	Moment d'aplicació	Observacions
Diclofop 24% + Fenoxaprop-p-etil 2% + mefenepir-etil 4%	Xn, A (Baix)	Blat i ordi	2-2,5	Cugula, des de les 2 fulles fins al guaixat. Cereal des de 2 fulles fins al final del guaixat	Controla el margall i altres gramínies.
Isoproturon 50%	Xn (Alt)	Blat i ordi	3-4	Des de les tres fulles del cereal fins al final del guaixat	Controla el margall i la cugula. No l'apliqueu a sòls arenosos.
Tralkoxidim 25%	Xn (Baix)	Blat i ordi	1,2-1,6	Cugula, des del guaixat fins als 2 nusos. Cereal, des de les 3 fulles fins al final del guaixat	És necessari afegir-hi mullant. Controla el margall i altres gramínies.
Diclofop 28% i 36 %	Xn (Baix)	Blat i ordi	1,25-2,5	Males herbes de 2 a 4 fulles. Cereals, des de les 3 fulles fins a l'inici del guaixat	Algunes varietats hi són sensibles. Controla la cugula. Afegiu oli.

Contra les herbes de fulla ampla

Substància activa	Toxicitat/(impacte ambiental)	Cultius autoritzats	Dosi: l/ha; kg/ha	Moment d'aplicació	Observacions
Bentazona 48% i 87%	Xn (Baix)	Blat, ordi i sègol	1-3,12	Des de les 3 fulles del cereal fins al final del guaixat	Algunes herbes hi són resistents. Herbicida de translocació.
Bromoxinil 24%	Xn/T (Mitjà)	Civada, ordi, sègol i blat	1-1,65	Des de les 3 fulles del cereal fins a l'inici del guaixat	Controla preferentment les compostes i liliàcies. Herbicida de contacte.
Bromoxinil + ioxinil + MCPP	Xn, B (Baix)	Blat, ordi i civada	1-3	Des de les 3 fulles del cereal fins a l'inici de l'encanyat	Controla el <i>Gallium</i> . Herbicida de contacte i hormonal
Dicamba	Xi (Baix)	Blat, ordi i civada	0,3-0,5	Postemergència precoç. Des de les 2 fulles del cereal fins al final del guaixat	Algunes herbes hi són resistents.
Diflufenican 2,5% + MCPA 25%	Xn (Baix)	Blat i ordi	1-2	Des de les 3 fulles del cereal fins al final del guaixat	Controla algunes espècies perennes.
Florasulam 5%	N (Baix)	Blat i ordi	0,075-0,15	Des de les 3 fulles del cereal fins al final del guaixat	El cultiu següent ha de ser de cereal. Controla el <i>Gallium</i> . No el mescleu amb tralkoxidim.
Fluroxipir 20%	Xi (Baix)	Blat i ordi	0,75-1	Des de les 3 fulles del cereal fins al final del guaixat	Controla el <i>Gallium</i> . Activitat de translocació.
Isoproturon 40% + diflufenican 4,2%	Xn (Alt)	Blat i ordi d'hivern	3	Des de les 3 fulles del cereal fins a l'inici del guaixat	Controla el margall i la cugula. Les calcides hi són resistents. No l'apliqueu a sòls arenosos.
MCPA i mescles	Xn (Baix)	Blat, ordi i civada	1,5-3	Durant el guaixat del cereal	Algunes herbes hi són resistents: verònica, ortiga, etc. No apliqueu a menys de 100 m de vinya o hortícoles.
Metribuzina 70%	Xn (Baix)	Blat i ordi de cicle llarg	0,1	Des de les 3 fulles del cereal fins a l'inici del guaixat	Controla alguna gramínia (cugula no) . No l'empren en sòls molt arenosos.
Triasulfuron 20%	Xi (Mitjà)	Blat i ordi d'hivern	0,05-0,075	Des de les 2 fulles del cereal fins al final del guaixat	Alguna herba hi és resistent (<i>Gallium</i>). Activitat per translocació.
Tribenuron 50% + tifensulfuron 25%	Xi (Baix)	Blat, ordi, civada i triticle	0,03-0,045	Males herbes, de 2-6 fulles. Cereal, des de les 3 fulles fins al guaixat	Algunes herbes hi són resistents. Afegiu-hi un mullant.
Tribenuron 75%	Xi (Baix)	Blat, ordi, civada i triticle	0,010-0,025	Des de les 3 fulles del cereal fins al final del guaixat	Activitat per translocació. Afegiu-hi un mullant.

